

Копилець О. Т.

здобувач кафедри промислового маркетингу

КПІ ім. Ігоря Сікорського

Царьова Т. О.

к.е.н., доцент, доцент кафедри промислового маркетингу

КПІ ім. Ігоря Сікорського

ТРАНСФОРМАЦІЯ РИНКУ РЕКРУТИНГОВИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ

Історично ринок рекрутингових послуг України переживав кілька визначних етапів розвитку. У період з 1998 до 2005 року він тільки формувався після переходу до ринкової економіки, і попит був обмеженим через низьку обізнаність бізнесу щодо важливості професійного рекрутингу. У період з 2006 до 2013 року ринок рекрутингу почав стрімко зростати завдяки розвитку приватного сектору та іноземним інвестиціям, що стимулювало українські компанії активніше залучати професійні HR-послуги. HR-компанії поступово розвивали портфель послуг, портфель галузевих клієнтських ринків. Активний маркетинг сприяв збільшенню впізнаваності брендів, виділення лідерів ринку. [2]

У період з 2014 до 2020 року ринок рекрутингу стабілізувався, але конкуренція значно зросла. Криза 2014 року спричинила скорочення ринку на тлі скорочення бюджетів клієнтів, хоча потреба у професійних кадрах збереглась. З 2022 року, після пандемії COVID-19 та початку повномасштабної війни в Україні, компанії зіткнулися з кризою трудових ресурсів на тлі широкої міграції частини найманої робочої сили за кордон, що збільшило попит на рекрутинг. Одночасно бізнеси змінили свої потреби через діджиталізацію та перехід до віддаленої роботи. [1]

Перелік основних чинників, які формують ринок на даний момент, в контексті військового стану та активних бойових дій на частині території країни, можна узагальнити таким чином: втрата значної частини робочих місць у зв'язку із активними бойовими діями, окупацією частини територій та закриттям бізнесів; втрата частини робочої сили через мобілізацію, міграцію в інші країни; зростання витрат бізнесу на організацію роботи в умовах руйнування частини енергоінфраструктури, а також адаптація бізнесів до режиму повітряної тривоги, збоїв у логістиці, що також підвищує витрати на операційну діяльність, що на тлі інфляції та скорочення інвестицій призводить до зниження платоспроможності компаній-клієнтів; релокація частини бізнесу та частини найманої робочої сили у західні регіони, що призвело до географічного «зміщення» ринку праці.

Отже, ринок рекрутингових послуг в Україні на даний момент не є найрентабельнішим. Хоча дефіцит кадрів відчуває 74% компаній, лише 33% роботодавців планують розширення штату, причому в більшості випадків йдеться про незначне збільшення (до 5%). Майже половина (48%) не планує змін у чисельності персоналу. [1] Підвищення заробітних плат, яке планує значна частина компаній, свідчить про прагнення утримати наявних працівників, а не активне розширення команд. Багато міжнародних компаній або заморожують розширення бізнесу, або відкривають офіси в інших країнах, що ще більше знижує потребу у рекрутингових послугах на внутрішньому ринку. Рекрутинговим агентствам доводиться адаптуватися до змін і шукати нові стратегії для залучення клієнтів, зокрема, розширюючи послуги з аутсорсингу або працюючи з міжнародними компаніями.

Література.

1. Грідін О.В. Загальні тенденції та перспективні напрями розвитку ринку рекрутингових послуг України. Електронне наукове фахове видання «Східна Європа: економіка, бізнес та управління». 2024 № 1 (42) С. 64-67.

2. Писаревська Г.І. Розвиток ринку рекрутингових послуг в Україні Бізнес-Інформ. 2013. № 10. С. 227–232.